

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

2024

Melisa Kamic

Inflaation vaikutus yksityishenkilön säästämiseen ja sijoittamiseen

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Liiketalous

2024 | 41 sivua, 2 liitesivua

Melisa Kamic

Inflaation vaikutus yksityishenkilön säästämiseen ja sijoittamiseen

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää inflaation vaikutusta yksityishenkilön säästämiseen ja sijoittamiseen. Valitsin aiheen, sillä inflaatio on ajankohtainen aihe ja koskee monen kuluttajan elämää eri tavoin.

Tiedonkeruumenetelmäksi valikoitui kysely, joka toteutettiin Webropol-kyselypalvelun avulla. Kyselyn linkki jaettiin neljään erilaiseen sijoittajaryhmään sosiaalisessa mediassa neljäksi päiväksi sekä erikseen yhdelle aktiiviselle yksityissijoittajalle sähköpostitse. Vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 566.

Kyselyn tulos monivalintakysymyksistä oli se, että inflaatio ei ole millään tavalla vaikuttanut yli 70 prosenttia kyselyyn vastaajien sijoituskäyttäytymiseen. Avoimen kysymyksen vastukset jaettiin teemoihin. Tulokseksi saatiin, että sijoittajille on jäänyt inflaation vaikutuksesta vähemmän rahaa säästämiseen ja sijoittamiseen. Osa sijoittajista on sijoittanut aikaisempaa enemmän, toiset ovat hajauttaneet sijoituksiaan tai etsineet tuottavimpia omaisuuden säilytysmahdollisuuksia. Tuloksista voidaan päätellä, että säästämistä ja sijoittamista jatketaan inflaatiosta huolimatta ja tarvittaessa tehdään muutoksia omassa sijoituskäyttäytymisessä, jotta säästäminen ja sijoittaminen olisi suurempaa kuin inflaatio. Opinnäytetyön tuloksia voidaan käyttää finanssialan yritysten säästämis- ja sijoittamispalveluiden markkinoinnissa inflaation aikana.

Asiasanat:

sijoittaminen, säästäminen, inflaatio, sijoituskohteet, inflaation vaikutus sijoittamiseen, sijoitussuunnitelma, Covid-19-pandemia, Venäjän ja Ukrainan välinen sota

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Bachelor of Business Administration

2024 | 41 pages, 2 page in appendices

Melisa Kamic

The effect of inflation on an individual's saving and investing

Sisältö

1 Johdanto	7
2 Sijoittaminen	8
2.1 Säästämisen ja sijoittamisen kehitys Suomessa	8
2.2 Sijoittaminen	8
2.3 Hajauttaminen	10
2.4 Sijoitussuunnitelma	11
2.5 Sijoituskohteet	12
2.5.1 Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset	12
2.5.2 Joukkolainat	12
2.5.3 Osakkeet	12
2.5.4 Kiinteistöt	14
2.5.5 Johdannaiset	14
2.5.7 Rahastosijoittaminen	15
2.5.8 Kryptovaluutat	16
3 Yksityishenkilön sijoituskäyttäytyminen	20
3.1 Yksityishenkilön sijoitustavoitteet	20
3.2 Covid-19-pandemian ajan sijoituskäyttäytyminen	20
3.3 Sijoituskäyttäytyminen Ukrainan sodan aikana	21
4 Inflaatio	22
4.1 Inflaatio Suomessa vuonna 2022	23
4.2 Inflaation vaikutus säästöihin ja sijoituksiin	25
4.3 Sijoittaminen ennen inflaatiota	26
4.4 Sijoittaminen inflaation aikana	28
5 Tiedonkeruumenetelmä ja sen toteuttaminen	29
5.1 Kyselyn tavoite	29
5.2 Kyselyn sisältö ja toteutus	29
6 Tulokset	31

7 Yhteenveto, pohdintaa ja johtopäätökset	34
Lähteet	36

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Kuvat

Kuva 1. Sijoituksen arvo eri tuottoosasteilla	10
Kuva 2. Sijoituskohteen valinta	11
Kuva 3. Millaisen yrityksen osakkeita ostaa?	13
Kuva 4. Rahastosäästäjän profiili	16
Kuva 5. Bitcoinin arvon kehitys	17
Kuva 6. Kryptovaluuttojen 13 riskiä	19
Kuva 7. Sijoituskello	23
Kuva 8. Inflaatio vuoden 2022 kesäkuussa	24
Kuva 9. Inflaation vaikutus talletukseen	26
Kuva 10. Yksityissijoittajien määrä Suomessa	27

Taulukot

Taulukko 1. Kyselyn tulokset	28
------------------------------	----

1 Johdanto

Velkaneuvonnan asiakasmäärät sekä yhteydenotot ovat lisääntyneet kasvavien elinkustannusten ja korkojen seurauksena. Erityisesti asuntovelallisten asiakkaiden määrä talous- ja velkaneuvonnassa on lisääntynyt. (Lehtola 2023.)

Uutisten yksi pääaiheista on vuosien 2021–2023 aikana ollut inflaatio eli hintojen kallistuminen. Inflaatio on aiheena ajankohtainen, sillä se on vaikuttanut elämäämme monella tavalla elinkustannusten noustessa. Ruoka, energia sekä korkokulut kallistuivat ja rahaa jäi vähemmän kulutettavaksi.

Valitsin opinnäytetyön aiheeksi inflaation vaikutuksen yksityishenkilöiden säästämis- ja sijoituskäyttäytymiseen, sillä inflaatio on ajankohtainen aihe ja koen säästämisen ja sijoittamisen tärkeäksi.

Opinnäytetyön tavoite on saada selville inflaation vaikutuksia yksityishenkilön säästämiseen ja sijoittamiseen. Säästetäänkö ja sijoitetaanko samalla tavalla kuin ennen inflaatiota? Onko jouduttu miettimään sijoittamisen kohteita ja sijoitussuunnitelmaa uudelleen?

Opinnäytetyöstä saa tietoa, jota finanssialan yritykset voivat hyödyntää sijoituspalveluissaan sekä niiden markkinoinnissa inflaation aikana. Opinnäytetyön tulokset voivat auttaa finanssialan yrityksiä ymmärtämään yksityishenkilöiden sijoituskäyttäytymistä inflaation aikana.

Opinnäytetyön teoreettinen osuus koostuu sijoittamisesta, yksityishenkilöiden sijoituskäyttäytymisestä sekä inflaatiosta Suomessa ennen inflaatiota ja sen aikana. Lähteinä käytetään erilaisia artikkeleja, uutisia sekä kirjoja.

Tiedonkeruumenetelmänä hyödynnetään Webropol-kyselyä. Webropol-ohjelmalla laaditun kvantitatiivisen kyselyn linkki jaetaan sosiaalisessa mediassa neljään erilaiseen sijoitusaiheiseen ryhmään sekä yhdelle yksityissijoittajalle sähköpostitse.

2 Sijoittaminen

Sijoittajat ovat saaneet pankkitalletusten lisäksi uusia sijoitusvaihtoehtoja, kuten sijoitusrahastoja tai esimerkiksi suoria osakesijoituksia. Sijoitusvaihtoehtojen kehittymiseen ovat vaikuttaneet lisääntynyt tietoisuus sijoitusvaihtoehtoista, lisääntynyt sijoitettu varallisuus sekä väestön ikääntymisen seurauksena kasvanut eläkesäästämisen tarve. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 15.)

2.1 Säästämisen ja sijoittamisen kehitys Suomessa

1993-luvun alussa tapahtuva ulkomaalaisomistuksen vapauttaminen ja ulkomaisten sijoittajien mukaantulo Suomen osakemarkkinoille lisäsi osakkeiden kysyntää. Pörssivaihdot sekä osakekurssit nousivat huomattavasti osakkeiden kysynnän lisääntyessä. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 105.)

Viimeisten kymmenen vuoden aikana sijoittaminen on ollut suomalaisen lehdistön aiheena, sillä varallisuus on lisääntynyt ja väestön rakenne on muuttunut. Myös monipuolisemmat palvelut ja kansainvälistyminen ovat mahdollisia palveluiden digitalisaation ja teknologian kehittymisen ansiosta. (Andersén 2019, 18.)

Tällä hetkellä Suomessa ajankohtaista on finanssijärjestelmän integroituminen kansainväliseen sekä eurooppalaiseen järjestelmään, palveluiden kehittäminen, digitalisoituminen sekä omaisuudenhoitopalveluiden monipuolistuminen. (Andersén 2019, 17.)

2.2 Sijoittaminen

Sijoittamisessa raha sijoitetaan tekemään tuottoa ja ajan kuluessa sijoituksille kertyy tuottoa, jonka voi sijoittaa uudelleen. Sijoitusten tuoton uudelleen sijoittaminen nopeuttaa vaurastumista. Taloudessa on tienattava enemmän kuin kulutetaan, jotta sijoittaminen onnistuu. (Alexandria 2017.)

Sijoittamisessa ensimmäinen ja tärkein vaihe on riskinsietokyvyn tunnistaminen, jolla tarkoitetaan sitä, miten sijoittaja suhtautuu tappioihin (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2019, 12). Sijoittaja tarkastelee yhdessä sijoitusneuvonantajan kanssa riskinsietokykyään oman elämäntilanteensa sekä varallisuutensa huomioiden. Velkarahalla sijoittaminen ei ole suositeltavaa, mutta velkarahalla sijoittaessa velkarahan sijoitettu määrä tulee olla hyvässä tasapainossa oman varallisuuden sekä kassavirran kanssa, jotta omat päivittäiset varat olisivat turvassa. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2019, 21.)

Erilaiset sijoittajatyypit voidaan jakaa neljään eri kategoriaan:

1. varovainen
2. maltillinen
3. tuottohakuinen
4. rohkea

(Kallunki, Martikainen & Niemelä 2019, 22).

Sijoittajan nettotuotto saadaan, kun miinustetaan sijoittamisen kulut bruttotuotosta. Rahastot perivät sijoittajilta rahastopääomasta suoraan tai välillisesti ainakin seuraavia kuluja: hallinnointipalkkion, merkintä- ja lunastuspalkkiot, kaupankäyntikulut, tilinhoito- ja pankkikulut sekä mahdollisen tuottopalkkion. Tuoton kaava on seuraava:

pääoma + riski + allokaatio (=hajauttaminen) – (inflaatio + kulut) = tuotto.

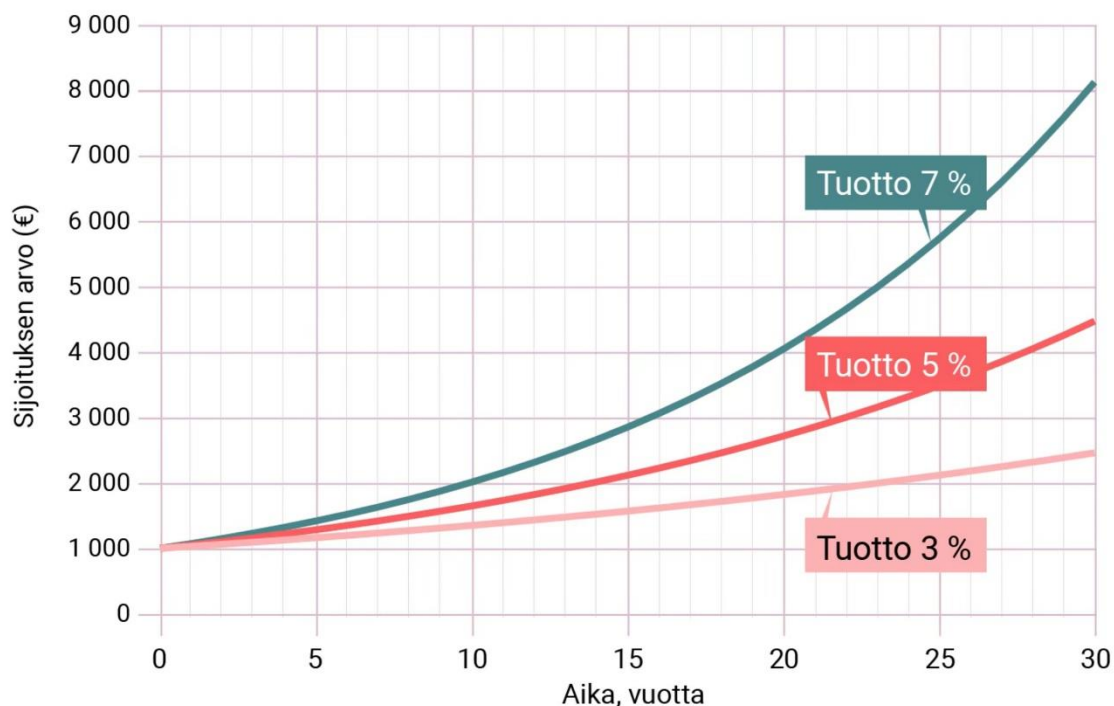
(Myllyoja & Kullas 2010, 128.)

Sijoitusten myyntivoitoista tulee maksaa veroa, kun sijoituksia myydään. Esimerkiksi osakkeiden ja rahasto-osuuksien myynneistä tulee maksaa pääomaveroa 30 prosenttia 30 000 euroon asti ja yli 30 000 euron myyntivoitoista 34 prosenttia veroa. (Verohallinto 2024.)

2.3 Hajauttaminen

Hajautuksessa sijoitukset hajautetaan useisiin eri sijoituskohteisiin, jotta arvopaperisalkun kokonaisriski alenisi. Sijoituksia voidaan hajauttaa myös maantieteellisesti. (Pesonen 2011, 29.) Hajauttaminen eli diversifiointi kannattaa, sillä salkussa eli portfoliossa olevien arvopapereiden hinnat muuttuvat eri tahdissa. Yhden arvopaperin arvon noustessa toisen arvopaperin arvo laskee ja päinvastoin. (Puttonen & Repo 2011, 96–97.)

1000 euron sijoituksen arvo eri tuottoprosenteilla

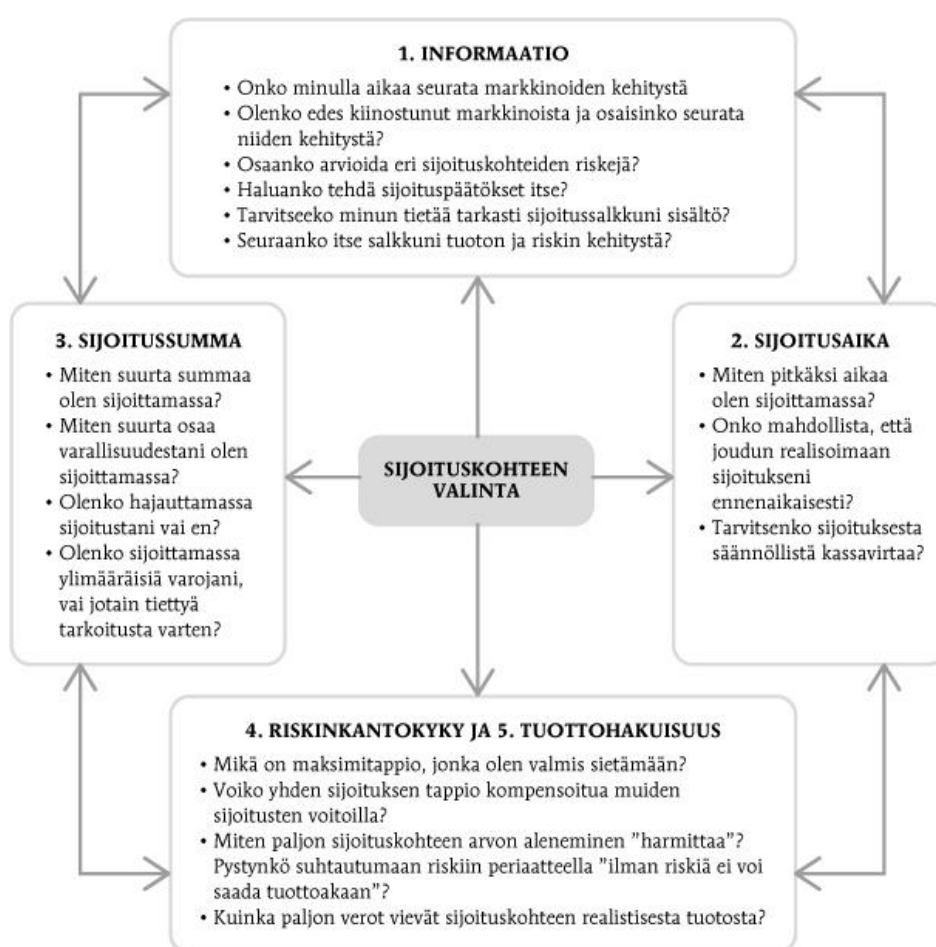

Kuva 1. Sijoituksen arvo eri tuottoprosenteilla (Sullström, Pietarinen & Martti 2018)

Sijoittaminen ja säästäminen vaatii aikaa ja riskiä, jotta pääsee suuriin tuottoihin. Sijoittamisen aloittaminen ajoissa mahdollistaa korkoa-korolle-ilmion vaikuttamisen sijoitukseen. (Sammalisto & Asunmaa 2021, 132.)

2.4 Sijoitussuunnitelma

Sijoitussuunnitelmasta nähdään sijoitusajan pituus, sijoittamiseen liittyvät riskit, sijoitustavoitteet, sijoitusinstrumentit sekä mitä ja kuinka usein asiakkaalle raportoidaan salkunhoidosta. Sijoitussuunnitelmassa on myös maininta palkkioista sekä kuluista, jotka varainhoitoyhtiö perii asiakkaalta. (Anderson 2001, 19.)

Kuva 2. Sijoituskohteen valinta (Kullas & Myllyoja 2014, 65)

Sijoitussuunnitelman tarkoitus on estää nopeiden päätöksien tekeminen kurssien yllättävissä nousuissa ja laskuissa. Ennen sopivan

sijoitussuunnitelman tekemistä, olisi hyvä perehtyä ensin yksin tai asiantuntijan kanssa eri sijoitusstrategioihin. (Thurén 2018, 262.)

2.5 Sijoituskohteet

2.5.1 Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset

Rahamarkkinasijoitusten ja talletusten riskit ovat vähäisiä.

Rahamarkkinasijoitukset ovat lyhyen koron sijoituksia, joiden maturiteetti eli juoksuaika on yleensä kolme kuukautta tai vähemmän. Nämä sijoitukset sijoitetaan joukkolainoihin. Talletukset ovat yleensä pankkitalletuksia, kuten talletuksia käyttelytileille tai määräaikaisille tileille. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 96.)

2.5.2 Joukkolainat

Joukkolainat eli joukkovelkakirjalainat ovat yhteisöjen tai yritysten liikkeelle laskemia velkakirjoja. Kuinka suurella varmuudella sijoittaja saa sovitut pääoma- ja korkomaksut sovituissa aikatauluissa, määrää lainan liikkeeseenlaskija. Liikkeeseenlaskijoina toimivat valtion lisäksi kunnat, kuntayhteisöt, pankit ja yritykset. Joukkolainoja voi ostaa jälkimarkkinoilta toisilta sijoittajilta tai joukkolainaemissiossa, jossa lainan liikkeellelaskeva instituutio tarjoaa joukkolainaan oikeuttavia velkakirjoja sijoittajien merkittäväksi. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 98–99.)

2.5.3 Osakkeet

Osakkeella tarkoitetaan sitä, että sijoittaja omistaa osuuden osakeyhtiössä. Sijoittaja, joka on ostanut osakkeita omistaa osuuden, joka on suuruudeltaan

yhtä suuri kuin hänen omistamiensa osakkeiden yhteenlaskettu osuus osakepääomasta. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 101–102.)

Kysyntä ja tarjonta vaikuttavat osakkeiden hintojen eli kurssien vaihteluun. Sijoittajat käyvät keskenään kauppaa osakemarkkinoilla pörssissä listattujen yritysten osakkeilla. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 103.)

Ennen osakkeiden ostamista, tärkeää on perehtyä yrityksen historiaan, ennustaa yrityksen tulevaisuutta sekä arvioida osakkeen hinta, jotta varmistetaan hyvä tuotto osakesijoitukselta. Osakkeen hinnan arvioinnilla vältytään maksamasta osakkeesta liikaa. (Hyttinen 2014, 91–93.)

Kuva 3. Millaisen yrityksen osakkeita ostaa? (Hyttinen 2014, 92)

Osakkeiden ostamisessa on 5 eri vaihetta. Ensinnäkin valitaan välittäjä, jonka sivuilla pääsee ostamaan ja myymään osakkeita. Esimerkiksi oma pankki. Seuraavaksi kartoitetaan kaupankäyntikuluja, jotka voivat vaihdella välittäjän mukaan. Kulujen on hyvä olla alle prosentin. Seuraavaksi valitaan osakkeiden säilytystili eli valitaan arvo-osuustili tai osakesäästötili. Osakkeiden säilytystilin valinnan jälkeen tehdään ostotoimeksianto, kun on päätetty, minkä yhtiön osakkeita ostetaan. Lopuksi osakeomistus kirjataan arvo-osuustilille tai osakesäästötilille, kun osakekaupat on tehty. Osakekaupat tapahtuvat kahden pankkipäivän kuluessa. (Pörssisäätiö 2024.)

2.5.4 Kiinteistöt

Kiinteistösijoittaminen tarkoittaa, että hankitaan kiinteää omaisuutta tai kiinteän omaisuuteen oikeuttavia osakkeita, kuten asuntoja tai ostetaan metsämaata. Kiinteistösijoittamisen houkuttelevuuteen vaikuttaa esimerkiksi se, että kaupankäyntikustannukset ovat korkeat ja asunnon myyntiin voi kulua pitkä aika. Esimerkiksi kerrostalohuoneistoon sijoittaessa ostohinta on korkea ja huoneistoa myydessä myyjä joutuu maksamaan välityspalkkion. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 115–116.)

2.5.5 Johdannaiset

Johdannainen tarkoittaa, että johdannaisen arvo määräytyy jonkin toisen sijoitusinstrumentin arvon perusteella. Kohde-etuus on johdannaisen taustalla oleva sijoituskohde, kuten esimerkiksi osake, valuutta tai korko. Kohde-etuuksissa omistajan vaihdoksen sijaan, maksaa toinen osapuoli tarvittaessa kohde-etuuden markkinahinnan ja johdannaissopimuksessa sovitun lunastushinnan välisen erotuksen. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 117.)

Tunnetuimmat johdannaisinstrumentit ovat optiot, termiinit, swap-sopimukset ja futuurit (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 118). Option ostajalla eli haltijalla on oikeus ostaa tai myydä kohde-etuus sovittuun hintaan ja ajankohtana, joka on sovittu ennalta. Option haltijan halutessa option myyjän eli asettajan velvollisuus on myydä tai ostaa kohde-etuus sopimuksen mukaisesti. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 118–119.)

2.5.6 Vakuutussidonnaiset sijoituskohteet

Vakuutussidonnaiset sijoitus- ja säästötuotteet ovat keino sijoittaa välillisesti korko- sekä osakemarkkinoille. Sijoitussidonnaisia vakuutustuotteita voidaan verrata rahastosijoittamiseen, sillä niiden tuotto on riippuvainen vakuutuksiin liitettyjen sijoitusten arvon kehityksestä. Vakuutusyhtiöiden tuotteet voidaan jakaa säästö- ja sijoitusvakuutuksiin sekä eläkevakuutuksiin. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2007, 124.)

2.5.7 Rahastosijoittaminen

Rahastosijoittaminen tarkoittaa sitä, että yksittäinen säästäjä sijoittaa rahansa rahastoon ja rahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö sijoittaa rahastossa olevat varat sijoitussuunnitelman mukaan eri kohteisiin (Kullas & Myllyoja 2014, 83).

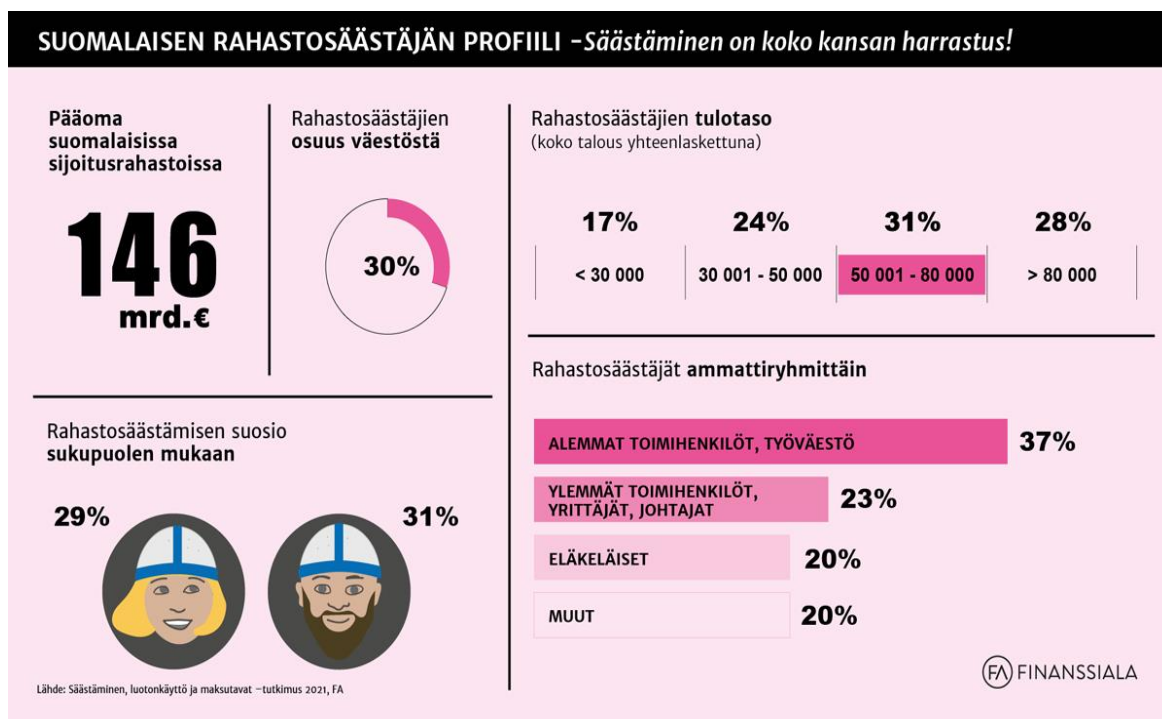
Rahaston vuosittain jakaman osingon saavat ne sijoittajat, joilla on tuotto-osuuksia. Sijoittajan on maksettava verot saamastaan osingosta. Sijoittaja, joka valitsee kasvuosuuden, maksaa pääomaveroa lunastaessaan eli myydessään rahasto-osuuksiaan. (Kullas & Myllyoja 2014, 86.)

Rahastot jaetaan seuraavasti:

- korkorahastot
- indeksirahastot
- yhdistelmärahastot
- osakerahastot
- eef:t eli pörssinoteeratut indeksiosuusrahastot

(Kullas & Myllyoja 2014, 85).

Finanssiala ry: n vuonna 2021 teettämän Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat -tutkimuksen mukaan rahastosäästäjien osuus väestöstä on 30 % ja suomalaisissa sijoitusrahastoissa pääomaa on 146 miljardia. Tutkimuksen mukaan suurin ammattiryhmä, joka sijoittaa rahastoihin on alemmat toimihenkilöt ja työväestö.

Kuva 4. Rahastosäästäjän profiili (Finanssiala ry 2021)

Finanssialan vuoden 2021 Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat - tutkimuksen mukaan rahastosijoittamisen suosio on kasvanut, sillä tutkimuksen mukaan rahastosijoittajien määrä on kasvanut kuudella prosenttiyksiköllä vuodesta 2019 vuoteen 2021.

2.5.8 Kryptovaluutat

Kryptovaluutat kuuluvat lohkoketjuteknologiaan. Lohkoketjuteknologia mahdollistaa erilaisten hajautettujen ja jaettujen tietokantojen luomisen ja ylläpidon. Lohko voi sisältää tietoa esimerkiksi rahansiirrosta. Lohkoon tallennettua tietoa rahansiirrosta ei ole mahdollista väärentää, sillä lohkoketjun turvallisuuden takaa hajauttaminen. (Northcrypto 2024.)

Lyhyen aikavälin sisällä kryptovaluuttojen arvot voivat paljon vaihdella. Arvo määräytyy kysynnän ja tarjonnan perusteella. Arvoon vaikuttaa myös kierrossa olevan kryptovaluutan kappalemäärä sekä kryptovaluuttojen todellisten käyttökohteiden määrä. (Northcrypto 2024.) Kun kryptovaluuttoja käytetään

maksuliikenteessä ja niitä ostetaan, kasvaa kryptovaluuttojen kysyntä ja samalla niiden arvo nousee (Coinmotion 2022).

Kryptovaluuttoja on useita, joista käytetyin on bitcoin. Bitcoin kryptovaluutta on kaikille avoin, hajautettu loki, joka perustuu kaikista bitcoineilla tehdyistä tapahtumista. Hajautettu loki koostuu lohkoista, joita saavat aikaan verkostossa mukana olevat louhijat. Työstään louhijat saavat bitcoineja. (Kuutti 2017, 22–23.)

Bitcoinin hintaheilunta ja riski ovat korkealla. Vuonna 2022 bitcoinin arvo laski noin 64 %. Hintaheilunta eli volatilitteetti on ollut nopeaa ja tapahtunut ilman selkeää syytä. (Korhonen 2023.)

Bitcoinin arvon kehitys 2011–2023

vuosi	arvonmuutos, %
2023	133,5%
2022	-64,4 %
2021	59,7 %
2020	304,9 %
2019	94,4 %
2018	-73,5 %
2017	1336,7 %
2016	125,6 %
2015	37,2 %
2014	-57,8 %
2013	5372,2 %
2012	211,9 %
2011	1336,9 %

Kuva 5. Bitcoinin arvon kehitys (Korhonen 2023)

Vuonna 2014, 2018 ja 2022 bitcoinin arvo on enemmän kuin puolittunut, mutta vuonna 2020 arvo nousi yli 300 % ja vuonna 2017 arvo nousi yli 1300 % (Korhonen 2023).

Markkina-arvon perusteella kymmenen suosituinta kryptovaluuttaa vuonna 2024 ovat seuraavat kryptovaluutat:

1. Bitcoin (BTC)
2. Ethereum (ETH)
3. Tether (USDT)
4. Binance Coin (BNB)
5. Solana (SOL)
6. Lido Staked Ether (STETH)
7. XRP (XRP)
8. USD Coin (USDC)
9. Cardano (ADA)
10. Avalanche (AVA)

(Coinmotion 2024).

Kryptovaluuttoihin sijoittamisen riskejä on useampi, joista suurin riski on kryptovaluutan maksukyvyttömyys. Muita riskejä ovat esimerkiksi varkauteen liittyvä riski, turvallisuuteen liittyvä riski, yhteiskunnalliset riskit, säilytykseen liittyvä riski tai esimerkiksi kestävyysriski. (Kemppi 2022.)

On olemassa riski, että maat ja yksityishenkilöt käyttävät kryptovaroja pakotteiden kiertämiseen. Käymällä kauppaa rekisteröimättömillä kryptoalustoilla tai esimerkiksi anonyymeillä valuutoilla, saattaa sijoittaja tietämättään myötävaikuttaa siihen, että maat ja yksityissijoittajat kiertävät pakotteita. (Handelsbanken 2024.)

Kuva 6. Kryptovaluuttojen 13 riskiä (Sapkota 2022)

Kryptovaluuttoihin sijoitettujen varojen menettämisen riski on suuri, sillä kryptovaroihin ei kohdistu valvontaa. Useimmissa tapauksissa kryptovarat eivät ole sijoittajan- tai kuluttajansuojan piirissä. (Handelsbanken 2024.)

Verohallinnolle tulee ilmoittaa kryptovaluutan myynti, vaihto tai sillä maksaminen, sillä näiden verosäännösten noudattamatta jättäminen voi johtaa oikeudellisiin seurauksiin. Sijoittaja voi saada rangaistuksen, sakon tai rikossyytteen. (Handelsbanken 2024.)

3 Yksityishenkilön sijoituskäyttäytyminen

3.1 Yksityishenkilön sijoitustavoitteet

Sijoittajalla voi olla selkeä tavoite, joka kannustaa sijoittamiseen. Tavoitteena voi olla säästää tulevaisuuden varalle, uutta taloa varten, eläkevuosia varten tai tavoite on säästää, jotta olisi ylimääräistä varallisuutta kaiken varalta. (Anderson 2001, 22.)

Nicholas Anderson on luetellut kirjassaan Sijoittamisen käsikirja syitä, miksi kannattaa säästää ja tehdä sijoituksia. Säästäminen ja sijoittaminen kannattaa, jos

1. haluaa auttaa lapsiaan oman asunnon ostamisessa.
2. unelmoi oman yrityksen perustamisesta.
3. löytyy halua laittaa rahaa säästöön, jonka voi myöhemmin lahjoittaa hyvään tarkoitukseen.
4. haluaa toteuttaa unelmiaan varhennetulle eläkkeelle siirtymisen jälkeen, esimerkiksi matkustella.
5. haluaa tehdä lyhennettyä työaika ennen siirtymistä eläkkeelle.
6. omaisuuden myynnistä saatuja rahoja ei tarvitse välittömästi käyttää.
7. haluaa turvata taloutensa yllättäviltä menoilta.

(Anderson 2001, 23.)

3.2 Covid-19-pandemian ajan sijoituskäyttäytyminen

Covid-19-pandemian aikana rahasto- ja osakesijoittamisesta on tullut ennätyskellisen suosittua. Pandemia on saanut ihmiset pohtimaan maailmantalouden ja oman henkilökohtaisen talouden yhteyttä. Sijoittamisen suosioon on vaikuttanut myös tilien matala korkotaso, jonka takia rahoille ei saa tuottoa tileiltä, pandemian takia rahaa on jäänyt enemmän käyttöön ja se on sijoitettu tuottamaan, osakekurssien pudotus, jolloin oli hyvä aika aloittaa

sijoittaminen. Sijoittamisesta on tullut myös trendikästä ja se kuuluu kaikille, ei vain ammattilaisille. (Jäntti, 2021.)

Mimmit sijoittaa oy:n toimitusjohtaja Pia-Maria Nickström avasi osakesäästötilin ja osti osakkeita, jotka olivat normaalia halvempia koronaepidemian aikana. Myös Osakesäästäjien koulutusvastaava Svenne Holmström osti osakkeita halvemmalla koronaepidemian aikana. (Kuparinen 2020.)

3.3 Sijoituskäyttäytyminen Ukrainan sodan aikana

Pörssisäätiön, Suomen osakesäästäjien sekä Viisas Raha-talouslehden Tietoykkönen Oy:ltä tilaaman tutkimuksen mukaan yksityissijoittajien kiinnostavimpia sijoituskohteita ovat pankit ja rahoitus, johon vastasi 58 prosenttia tutkimukseen vastaajista. Toiselle sijalle tutkimuksessa tuli energia- ja raaka-ainesektori, johon vastasi 55 prosenttia vastaajista sekä kolmannelle sijalle tuli teknologia, joka sai 50 prosenttia vastaajien äänistä. Vastaajat saivat valita useita vaihtoehtoja. (Erkkilä 2022.)

Sijoittajabarometriin vastaajista 30 kertoi olleensa normaalia passiivisempi, 24 prosenttia vastasi, että Venäjän hyökkäyssota ei vaikuttanut heidän sijoituspäätöksiinsä, 22 prosenttia vastaajista osti enemmän osakkeita, 7 prosenttia vastaajista vähensi osakkeiden ostamista ja 15 prosenttia vastaajista vastasi pitävänsä osakepainoa samana ja käyneensä aktiivisemmin kauppaa. (Erkkilä 2022.)

Sijoituskohteiksi nousivat vakaat ja hyvää osinkoa maksavat yhtiöt. Yksityissijoittajien kiinnostavimmat sijoituskohteet ovat tutkimuksen mukaan Sampo, Nordea sekä Neste. (Erkkilä 2022.)

4 Inflaatio

Inflaatio tarkoittaa sitä, että rahan arvo laskee. Palveluiden ja tavaroiden hinnat nousevat ja rahalla saa vähemmän kuin ennen. Rahat hupenevat inflaation vaikutuksesta, jos rahoja ei sijoita tuottamaan. (Carlsson 2020, 93–94.)

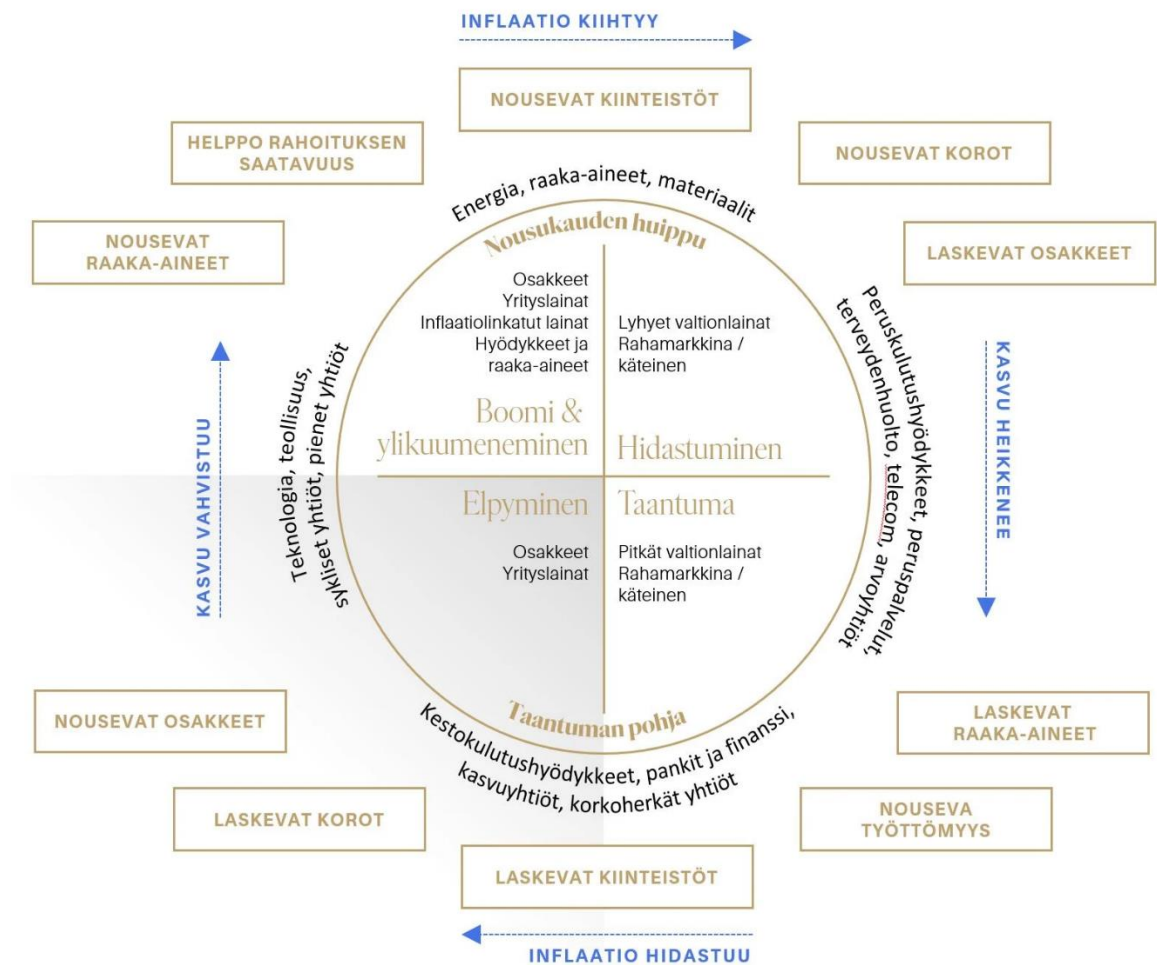
Inflaatio voidaan jakaa kysyntäinflaatioon sekä kustannusinflaatioon. Kysyntäinflaatiossa on liian suuri kokonaiskysyntä ja kustannusinflaatio tarkoittaa sitä, että kustannukset nousevat, kuten esimerkiksi raaka-aineet. Inflaation mittarina käytetään kuluttajahintaindeksiä, jonka avulla mitataan kotitalouksien Suomessa ostamien palveluiden ja tavaroiden hintakehitystä. (Leppänen 2022.)

Sijoittajan oman sijoitussalkun kokoonpanoon olisi hyvä kiinnittää huomiota talouden- ja tulossyklin taitekohdissa. Oman sijoitussalkun kokoonpanon määrittämiseen hyvä väline on sijoituskello, joka perustuu suhdannesykleistä, joissa vuoron perään kasvu vahvistuu ja heikkenee suhteessa pitkän aikavälin trendikasvuun ja vastaavasti inflaatio kiihtyy ja hidastuu. (Engdahl 2023.)

Sijoituskello voidaan jakaa neljään taloussyklin vaiheeseen, joissa jokaisessa syklin vaiheessa sijoittajan olisi optimaalista yli- ja/tai alipainottaa eri omaisuusluokkia, korkosegmenttejä ja toimialoja. Sijoituskellon neljä vaihetta ovat

- 1 elpyminen
- 2 boomi, ylikuumeneminen
- 3 stagflaatio, hidastuminen
- 4 taantuma.

(Engdahl 2023.)

Kuva 7. Sijoituskello (Engdahl 2023)

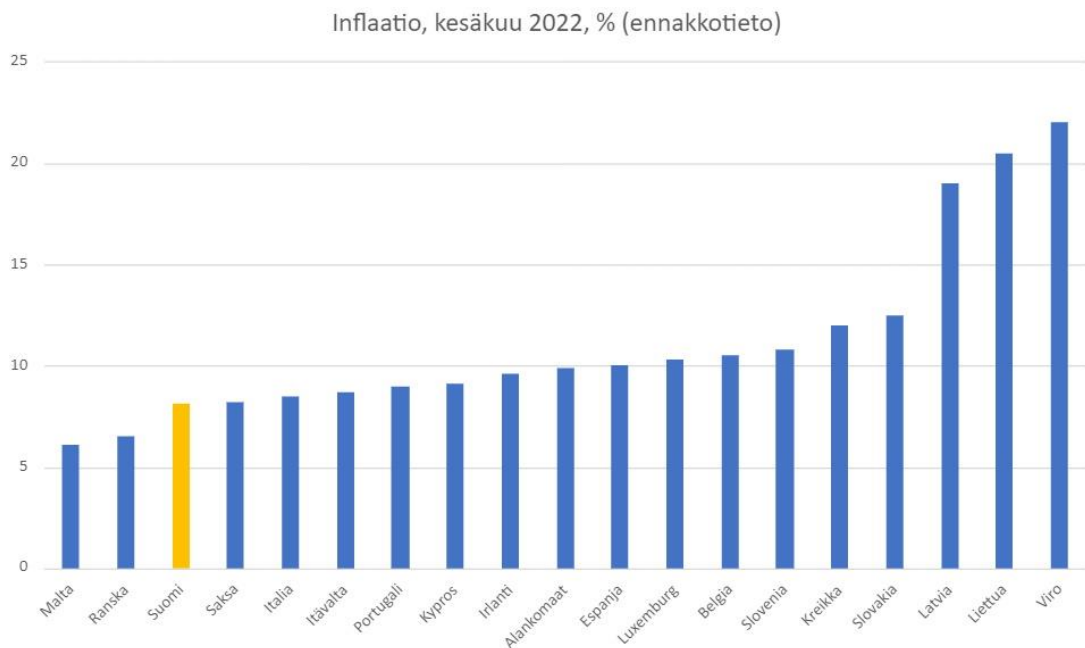
Sijoituskellon ajan määrittämiseen vaikuttaa monia muuttujia. Muuttujat voivat olla keskenään ristiriidassa ja aiheuttaa erisuuntaisia tulkintoja suhdannesyklin vaiheesta. Sijoituskello voi myös ottaa takapakkia, esimerkiksi silloin, kun syklin vaiheiden taitekohdissa talouden suunnan ennustaminen ei onnistu luotettavasti. (Engdahl 2023.)

4.1 Inflaatio Suomessa vuonna 2022

Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2022 heinäkuussa Suomessa inflaatio oli 7,8 prosenttia. Euroalueella inflaatio oli 8,9 prosenttia. Kasvavan talouden

tavoiteltava inflaation prosenttiluku on 2 prosenttia. Inflaatiosta tulee ongelma silloin, kun se on nopeasti kiihtyvää ja pysyy korkeana pitkään. (Leppänen 2022.)

Suomessa inflaatio oli vuonna 2022 toukokuussa 7,0 % ja kesäkuussa inflaatio oli 7,8 %. Hinnat nousivat eniten energiatuotteissa, kuten sähkön hinnassa sekä elintarvikkeissa. Esimerkiksi tuoreen kalan hinta nousi 46 % vuoden 2021 joulukuusta vuoden 2022 kesäkuuhun mennessä. (Tilastokeskus 2022.)

Kuva 8. Inflaatio vuonna 2022 kesäkuussa (Tilastokeskus 2022)

Inflaation nousun syinä ovat olleet koronapandemian jälkeinen talouden elpyminen, keskuspankkien rahapolitiikka sekä raaka-aineiden kallistuminen. Yksi inflaatioin nousun syistä on myös Venäjän aloittama sota Ukrainassa ja sodan takia Venäjälle asetetut pakotteet. Venäjälle asetetut pakotteet ovat vaikuttaneet energiamarkkinoihin nostamalla energian hintoja, ja tämä on puolestaan kasvattanut inflaatiota. (Leppänen 2022.)

4.2 Inflaation vaikutus säästöihin ja sijoituksiin

Inflaatiolla on vaikutus sijoittajien reaalitytuottoon. Esimerkiksi osakkeen tuotto on 8 % ja inflaatio on 4 %. Seuraavalla laskukaavalla saadaan sijoittajan reaalin tuotto laskettua:

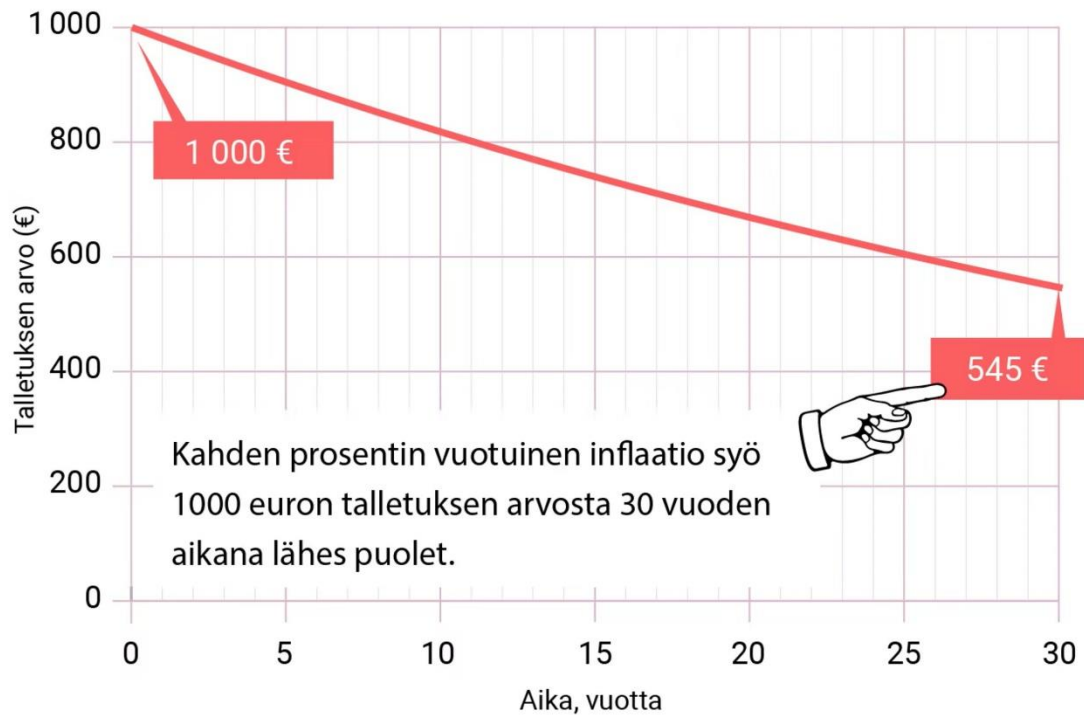
$$8 \% - 4 \% = 4 \%$$

osakkeen tuotto – inflaatio = reaalin tuotto eli

esimerkiksi 100 euron sijoituksesta sijoittaja saa tililleen 8 euroa tuottoa, mutta hintojen nousun myötä tuotto vastaa 4 euroa. (Corin 2022.)

Vuotuisen inflaatioprosentin avulla voidaan laskea varallisuuden arvo, mikäli inflaatio ei laske. 1000 euron käyttötilitalletuksesta vuoden jälkeen tilille jää 925 euroa, kun vuotuinen inflaatio on 7,5 %. Käyttötilille jää vuoden jälkeen 75 euroa vähemmän varallisuutta, koska yleinen hintataso on noussut 7,5 %. (Alexandria 2023.)

Kahden prosentin inflaation vaikutus talletukseen

Kuva 9. Inflaation vaikutus talletukseen (Sullström, Pietarinen & Martti 2018)

Reaaliomaisuudesta saa suojaa inflaatiota vastaan. Reaaliomaisuutta ovat esimerkiksi osakkeet ja asunnot. Vuokran hintaa voi nostaa asumiskustannusten noustessa ja tämä kasvattaa vuokranantajan tuottoa. Korkosijoituksissa päinvastoin alkuperäinen tuotto-odotus on huonompi inflaation vaikutuksesta. (Corin 2022.)

4.3 Sijoittaminen ennen inflaatiota

Kymmenen vuoden ajan sijoittajien määrä pörssissä pysyi samana. Vuoden 2020 vuodenvaihteessa osakesäästötilit tulivat käyttöön ja tämä lisäsi sijoittajien määrää. Covid-19 romahdutti pörssit, mutta sijoittajien määrä kasvoi. Kahdessa vuodessa osakesijoittajia oli 150 tuhatta enemmän. (Lindholm 2022.)

Uusien sijoittajien määrän kasvu pysähtyi Venäjän hyökkäyssodan seurauksena. Sijoittajat ajattelivat sodan olevan lyhytkestoinen ja osakekurssien

laskiessa, tuli monia uusia sijoittajia markkinoille. Sodan pitkittyessä, uusien sijoittajien määrän kasvu pysähtyi. (Lindholm 2022.)

Kuva 10. Yksityissijoittajien määrä Suomessa (Lindholm 2022)

Sijoittajien epävarmuus omasta sekä Suomen taloudesta vaikutti uusien sijoittajien määrään. Pysähtyneeseen uusien sijoittajien määrän kasvuun vaikutti myös Venäjän ja Ukrainan välisen sodan tuoma epävarmuus. (Lindholm 2022.)

Epävarmuus Suomen ja oman talouden lisäksi uusien sijoittajien määrän kasvun pysähtymiseen vaikuttivat useampi asia. Vuoden 2022 huhtikuusta lähtien edessä oli energiakriisi, kiihtyvä inflaatio, korkojen nousu, laskevat osakekurssit, liiketoiminta Venäjän kanssa pysähtyi ja Venäjän ja lännen välinen taloussota kiihtyi. (Lindholm 2022.)

4.4 Sijoittaminen inflaation aikana

Rahastojen kautta sijoitettiin kiinteistöihin, metsään ja asuntoihin, joiden kautta tavoiteltiin inflaationsuojaa. Sijoittajia kiinnosti USA:n osakemarkkina ja globaali hajautus. Varallisuutta sijoitettiin suuriin globaaleihin yhtiöihin. (Koponen 2022.)

Iltalehden artikkelissa (Kilpamäki 2023) kolme sijoittamisen asiantuntijaa kertovat, miten inflaatio on vaikuttanut heidän sijoituskäyttäytymiseensä. Kaikki kolme sijoittajaa suosittelevat hajauttamista. Toimittaja-tietokirjailija Julia Thúren on sijoittanut osakkeisiin, rahastoihin ja sijoitusasuntoihin. Aktian salkunhoitaja Tomi Korpivaara kannattaa maantieteellistä, ajallista ja omistusluokkien välillä hajauttamista. Sijoittaja-tietokirjailija Merja Mähkän sijoituskäyttäytymiseen ei ole inflaatio vaikuttanut vuonna 2023 ja sijoittaminen on jatkunut samantyyllisenä.

Vaihtoehtoiset sijoituskohteet, joihin voi sijoittaa rahastojen kautta tarjoavat suojaa inflaatiolta. Vaihtoehtoiset sijoituskohteet ovat esimerkiksi listaamattomat yritykset, raaka-aineet, asunnot, metsä ja kiinteistöt. Esimerkiksi raaka-aineiden hinnat ovat yleensä muuttuneet samaan suuntaan kuin inflaatio, joka on suojannut sijoittajan salkkua hyvin inflaatiolta. Kiinteistöjen ja asuntojen omistajat voivat nostaa vuokria silloin, kun inflaatio on kasvattanut kustannuksia. (Ranta-aho 2021.)

5 Tiedonkeruumenetelmä ja sen toteuttaminen

5.1 Kyselyn tavoite

Kyselyn tavoitteena on selvittää inflaation vaikutusta sijoittajien sijoituskäyttäytymiseen. Tavoitteena on selvittää, onko inflaatio vaikuttanut sijoittajan omaan säästämiseen ja sijoittamiseen ja mikäli on niin, miten ja millä tavoin säästäminen ja sijoittaminen on mahdollisesti muuttunut inflaation vaikutuksesta. Tiedonkeruumenetelmäksi valitsin kyselyn, sillä kyselyn avulla pystyin tavoittamaan mahdollisimman monen potentiaalisen vastaajan helposti ja nopeasti. Kysely on jaettu kahteen osaan eli monivalintakysymyksiin ja yhteen avoimeen kysymykseen, johon sai laajasti kertoa inflaation vaikutuksista säästämis- ja sijoituskäyttäytymiseen. Kysely on strukturoitu eli kaikki vastaavat samalla tavalla kahdeksaan ensimmäiseen kysymykseen, sillä kysymykset ovat valmiita monivalintakysymyksiä (KvantiMOTV 2024). Kyselyn viimeinen kysymys on avoin, johon sai kertoa omin sanoin inflaation vaikutuksista omaan säästämiseen ja sijoittamiseen. Kysely löytyy liitteestä 1.

5.2 Kyselyn sisältö ja toteutus

Kysely toteutettiin Webropol-palvelun kautta. Kyselyyn vastataan anonymisti. Kyselyssä on 9 kysymystä, joista 8 on monivalintakysymystä. Kahden monivalintakysymyksen kohdalla oli lisättyä avoin vastausvaihtoehto, johon vastaaja sai vastata omin sanoin, mikäli vastausvaihtoehdoista puuttui itselle sopiva vaihtoehto. Yhdeksästä kysymyksestä viimeiseen avoimeen kysymykseen kyselyyn osallistuja vastasi, jos inflaatio on jollain tavalla vaikuttanut omaan sijoituskäyttäytymiseen. Viimeiseen, avoimeen kysymykseen vastattiin omin sanoin, miten inflaatio on vaikuttanut omaan säästämiseen ja sijoittamiseen.

Opinnäytetyön kohderyhmä ovat sijoittajat, joten Webropol-kysely jaettiin 18.3.2024 sosiaalisessa mediassa neljässä säästämisen ja sijoittamisen

aiheiseen ryhmään sekä erikseen yhdelle aktiiviselle yksityissijoittajalle sähköpostitse. Kyselyn linkki suljettiin 21.3.2024 ja kysely sai 566 vastausta neljän päivän aikana, joten kyselyn linkki suljettiin ennen kyselyn alkuperäistä sulkemispäivää eli 1.4.2024.

6 Tulokset

Kyselyn tuloksia analysoitiin excelissä ja kahdeksan ensimmäisen kysymyksen tuloksia tarkasteltiin prosenttiosuuksien avulla. Viimeisen kysymyksen tulokset avattiin pdf-tiedostona ja tuloksia analysoitiin jakamalla tuloksia teemoihin, jotka toistuivat kyselyn vastauksissa.

Kyselyyn vastaajista suurin osa sijoittaa eli 99,1 % vastaajista ja 49,0 % vastaajista tavoittelee parempaa tuottoa sijoituksilleen ja hyväksyy kohtuullisen riskin. 31,2 % vastaajista haluaa ottaa pientä riskiä maltillisesti.

Suurin osa vastaajista eli 78,8 % on suojannut sijoituksiaan inflaatiolta hajauttamalla sijoituksiaan. Suurella osalla vastaajista ei ole ollut tarvetta muuttaa sijoitussuunnitelmaansa ja 73,8 % vastasi, että inflaatio ei ole vaikuttanut omaan sijoitussuunnitelmaan.

Suosituimmiksi sijoituskohteiksi nousivat rahastosijoittaminen, jonka valitsi 86 % vastaajista sekä osakkeet (72 %). Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset olivat kolmanneksi suosituin sijoitusvaihtoehto (36,3 %).

Yleisin sijoittamisen tavoite on turvata oma talous yllättäviltä menoilta (81 %), toiseksi yleisin sijoittamisen tavoite on unelman toteuttaminen varhennetun eläköitymisen jälkeen (52,2 %) ja kolmanneksi yleisin tavoite on tehdä lyhennettyä työaikaa ennen eläköitymistä (46 %). Yli 70 % vastaajista vastasi, että Covid-19-pandemia ja Venäjän ja Ukrainan välinen sota ei ole vaikuttanut omaan sijoituskäyttäytymiseen.

Taulukko 1. Kyselyn tulokset

Kyselyn kysymykset	Kyselyn tulokset
Kuinka moni sijoittaa/säästää?	99% kyselyn vastaajista
Yleisin sijoittajatyyppe	Tuottohakuinen
Sijoitusten suojaaminen inflaatiolta hajauttamalla sijoituksia	79% vastaajista hajauttaa sijoituksiaan
Sijoitussuunnitelman muuttaminen inflaation vaikutuksesta	74% vastaajista ei ole muuttanut sijoitussuunnitelmaansa
Suosituimmat sijoituskohteet	Rahastosijoittaminen (86%) ja osakkeet (72%)
Suosituin sijoittamisen tavoite	Talouden turvaaminen yllättäviltä menoilta (81%)
Muuttuiko sijoituskäyttäytyminen Covid-19-pandemian aikana?	Vastaajista 77% vastasi, että ei muuttanut
Vaikuttiko Venäjän hyökkäyssota sijoituskäyttäytymiseen?	Vastaajista 80% vastasi, että ei vaikuttanut

Viimeiseen avoimeen kysymykseen vastasi 421 osallistujaa ja näitä vastauksia tarkastelin tarkemmin. Laadullisessa analyysissä vastaukset alkoivat toistamaan itseään, joten tarkasteluun otin 100 ensimmäistä avoimen kysymyksen vastausta. Vastaukset ryhmittelin teemoittain ja valitsin jokaiseen teemaan sopivan esimerkin kyselyn vastaajien vastauksista.

Tutkittuani 100 ensimmäistä kyselyn vastausta viimeiseen avoimeen kysymykseen yleisin vastaus on, että inflaatio ei ole vaikuttanut sijoittamiseen/säästämiseen:

Ei toistaiseksi mitenkään (vastaaja numero 27).

Tämän hetkinen inflaatio ei ole vaikuttanut mitenkään.

Inflaatio suojaus on otettu huomioon jo aikaisemmin pitkän ajan suunnitelmissa (vastaaja numero 30).

Inflaatiolla ei vaikutusta, pysyn suunnitelmassa. Tilillä vain tarvittava puskuri, loput rahastoissa (vastaaja numero 33).

Yleinen vastaus on myös se, että rahaa on jäänyt vähemmän säästämiseen ja sijoittamiseen:

Jää entistä vähemmän rahaa sijoittamiseen pakollisten kulujen jälkeen. Tämä on todella harmi, että teet täyttä työaika ja suurin osa tienaamistasi rahoista menee välttämättömyyksiin ja entistä vähemmän omaan käyttöön (vastaaja numero 7).

En ole pystynyt säästämään enkä sijoittamaan yhtä paljon. Olen joutunut myymään osan omaisuuslajeista (vastaaja numero 74).

Inflaatio on puraissut pahasti omaan talouteen ja johtanut siihen, että muutamassa vuodessa säästöön tai sijoituksiin ei yksinkertaisesti riitä rahaa (vastaaja numero 96).

Muut yleiset teemat koskevat rahojen tuottavia säilytysmahdollisuuksia, säästämisen lisäämistä sekä hajauttamista:

Tilillä oleville rahoille on pitänyt etsiä tuottavampia säilytyspaikkoja, joten olen siirtänyt niitä korkorahastoon ja etsinyt korkeampi korkoisia tilejä (vastaaja numero 13).

Säästän jopa enemmän. Lyhennän velkoja (vastaaja numero 35).

Ei juuri mitenkään. Hajauttanut ehkä enemmän maantieteellisesti (vastaaja numero 58).

7 Yhteenveto, pohdintaa ja johtopäätökset

Opinnäytetyön aiheen avulla tarkoitus oli selvittää inflaation mahdollisia vaikutuksia yksityishenkilön säästämiseen ja sijoittamiseen. Enemmistö vastaajista vastasi, että omaan sijoituskäyttäytymiseen ei ole maailman taloustilanne vaikuttanut. Tulosten perusteella voidaan kyselyyn vastaajat jakaa kahteen ryhmään: ensimmäinen sijoittajien ryhmä, johon inflaatio ei ole vaikuttanut ja toinen ryhmä, johon inflaatio on vaikuttanut jollain tavalla ja muuttanut sijoituskäyttäytymistä ja säästämismahdollisuutta.

Tulokset yllättivät, sillä ajattelin maailman tapahtumien ja niistä seuranneiden hintojen nousuilla olevan paljon enemmän vaikutuksia yksityishenkilöiden sijoituskäyttäytymiseen. Yllätti, kuinka monen yksityissijoittajan sijoittamiskäyttäytymiseen tai säästämiseen ei ole inflaatio vaikuttanut millään tavalla. Se, että rahaa jäi sijoittamiseen vähemmän kuin ennen inflaatiota oli kuitenkin odotettavissa oleva tulos, kun elinkustannukset nousivat inflaation aikana ja rahaa jäi huomattavasti vähemmän pakollisten menojen jälkeen.

Tuloksia analysoimalla huomasi, että ne yksityissijoittajat, joihin inflaatio on vaikuttanut, ovat ottaneet sijoituskäyttäytymisensä tarkasteluun ja tehneet pieniä, itselleen sopivia muutoksia inflaation vaikutuksia vähentämiseksi. Vastauksista huomasi sen, että sijoittamista ja säästämistä on jatkettava tavalla tai toisella ja löydettävä keino, jolla tuotto olisi suurempaa kuin inflaatio.

Saavutin omat tavoitteeni ja kyselyyn osallistui paljon enemmän vastaajia, kuin olin ensin ajatellut osallistuvan. Tavoitteeni selvittää inflaation vaikutuksia yksityishenkilöiden sijoittamiseen ja säästämiseen onnistui, sillä kyselyyn osallistuvien vastauksista nousi esiin tulos, jota en osannut odottaa. Tulos yllätti, sillä ajattelin, että eniten olisi tullut vastauksia, joissa kuvaillaan miten ja millä tavoin inflaatio on vaikuttanut omaan säästämiseen ja sijoittamiseen. Päinvastoin yli 70 % vastaajista vastasi, että inflaatio ei ole millään tavalla vaikuttanut omaan sijoituskäyttäytymiseen tai säästämiseen.

En ole aikaisemmin tehnyt julkista kyselyä, joten kyselyn tekeminen oli minulle uutta sekä kyselyn tulosten analysoiminen Webropol-palvelussa täytyi opetella

samalla kun analysoi kyselyn tuloksia. Kyselyn tuloksia ei ollut aluksi helppo analysoida Webropol-palvelun eri työkaluja käyttäen, koska vastauksia oli paljon. Lopulta päädyin analysoimaan 8 ensimmäistä kysymystä excelissä ja viimeisen avoimen kysymyksen vastauksia pdf-tiedoston avulla.

En uskonut siihen, että tulisin saamaan paljon vastauksia kyselyyni, joten jaoin linkin neljään erilaiseen sijoittajien ryhmään sosiaalisessa mediassa sekä erikseen yhdelle sijoittajalle, jotta saisin mahdollisimman monen osallistumaan kyselyyn vastaamiseen. Vain 4 päivän jälkeen huomasin kyselyyn osallistuvien määrän olevan reilusti sen, mitä olin odottanut, joten avointen kysymysten analysointiin meni paljon aikaa. Tämän olisin tehnyt toisin ja olisin aluksi lähettänyt linkin kahteen ryhmään ja seurannut päivän ajan, että olisiko tarpeellista lähettää linkki vielä muihin ryhmiin.

Kyselyn tekeminen ei ollut aluksi helppo tehtävä, vaikka minulla oli selkeä tavoite, jonka halusin selvittää kyselyn avulla. Kysymysten tekeminen oli vaikeaa, sillä en aluksi tiennyt millä tavoin kyselyn pitää edetä ja millä tavoin opinnäytetyön teoria täytyy ottaa huomioon kyselyssä. Opinnäytetyön edetessä, opin itse samalla opinnäytetyön eri vaiheista.

Opinnäytetyöni tuloksista hyötyy kaikki finanssialalla säästämis- ja sijoituspalvelua tarjoavat yritykset. Tulokset voivat auttaa finanssialan yrityksiä ymmärtämään yksityishenkilöiden sijoituskäyttäytymistä inflaation aikana ja tuloksia voidaan hyödyntää säästämisen ja sijoittamisen palveluiden markkinoinnissa.

Lähteet

Alexandria. 2017. Päivitetty 2022. Sijoittamisen aloittaminen. Viitattu 21.2.2024.

<https://www.alexandria.fi/sisallot/sijoittamisen-alkeet-osa-1-viisi-vinkkia-aloittelevalle-sijoittajalle/>

Alexandria. 2023. Inflaatio-mitä se tarkoittaa ja kuinka se vaikuttaa sijoituksiisi?

Viitattu 5.5.2024. <https://www.alexandria.fi/sisallot/inflaatio-mita-se-tarκοittaa-ja-kuinka-se-vaikuttaa-sijoituksiisi/>

Andersén, A. 2019. Sijoituspalvelut: osto ja myynti. Helsinki: Alma Talent.

Anderson, N. 2001. Sijoittamisen käsikirja. Helsinki: Edita Oyj.

Carlsson, M. 2020. Firetys: Tavoitteena taloudellinen vapaus. Helsinki: Art House Oy.

Coinmotion. 2022. Voiko kryptovaluutoilla säästää asuntoa varten? Huomioi kaksi asiaa. Iltalehti. Viitattu 29.4.2024.

<https://www.iltalehti.fi/rahavinkit/a/39d956ca-eea7-44c5-b39a-741f5e4ac691>

Coinmotion. 2024. Suosituimmat kryptovaluutat listattuina. Viitattu 29.4.2024.

<https://coinmotion.com/fi/suosituimmat-kryptovaluutat-listattuna/>

Corin, L. 2022. Inflaatio kiusaa sijoittajia. Aktia. Viitattu 29.4.2024.

<https://www.aktia.fi/fi/uutisarkisto/uutinen/2022/10/24/inflaatio-kiusaa-sijoittajia>

Engdahl, V. 2023. Sijoituskello on 7 - aika lisätä riskiä. Finlandia Group. Viitattu 5.5.2024.

<https://finlandiagroup.fi/ajankohtaista/sijoituskello-on-7-aika-lisata-riskia>

Erkkilä, J. 2022. Näin Ukrainan sota vaikuttaa yksityissijoittajien toimintaan.

Salkunrakentaja. Viitattu 15.3.2024.

<https://www.salkunrakentaja.fi/2022/05/ukrainan-sota-yksityissijoittajat/>

Finanssiala ry. 2021. Säästämisen ja sijoittamisen suosio kasvaa - 64 prosenttia suomalaisista varautuu sekä hyvän että pahan päivän varalle. Viitattu 9.5.2024.

<https://www.finanssiala.fi/uutiset/saastamisen-ja-sijoittamisen-suosio-kasvaa-64-prosenttia-suomalaisista-varautuu-seka-hyvan-etta-pahan-paivan-varalle/>

Handelsbanken. 2024. Kryptovaluutat ja muut kryptovarat. Viitattu 15.5.2024. <https://www.handelsbanken.fi/fi/henkiloasiakkaat/saasta-ja-sijoita/osakkeet-ja-arvopaperit/kryptovaluutat-ja-muut-ja-kryptovarat>

Hyttinen, M. 2014. Vaurastu kuin Warren Buffet. Alma Talent Oy.

Jääntti, E. 2021. Suomalaiset sijoittavat nyt ennätystahtiin. OP Media. Viitattu 3.3.2024. <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/suomalaiset-sijoittavat-nyt-ennatystahtiin/>

Kallunki, J-P.; Martikainen, M. & Niemelä, J. 2007. Ammattimainen sijoittaminen. 5., uudistettu painos. Talentum Media Oy.

Kallunki, J-P.; Martikainen, M. & Niemelä, J. 2019. Ammattimainen sijoittaminen. E-kirja Turun ammattikorkeakoulun Finna-kirjapalvelussa. 8., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 6.3.2024.

https://turkuamk.finna.fi/Record/turkuamk_electronic.995557737205970?sid=4111454816

Kemppi, J. 2022. Haluatko sijoittaa bitcoiniin ja muihin kryptoihin? Tiedosta 13 riskiä. Iltalehti. Viitattu 5.5.2024. <https://www.iltalehti.fi/digiuutiset/a/b68c760c-2baf-4806-ac7c-ce5064b5f4ef>

Kilpamäki, H. 2023. ”Kuuluu sijoittamisen pelin henkeen” -kolme sijoittamisen asiantuntijaa kertoo, mihin kannattaa sijoittaa vuonna 2023. Iltalehti. Viitattu 7.4.2024. <https://www.iltalehti.fi/talous/a/cb0de179-63dd-4acd-9234-32f233868768>

Koponen, J. 2022. Inflaation kiihtyminen ajaa rahaa talletuksista sijoituksiin. Yle. Viitattu 6.3.2024. <https://yle.fi/a/3-12378056>

Korhonen, A. 2023. Huomioi nämä, jos aiot sijoittaa kryptovaluuttaan. Verkkouutiset. Viitattu 5.5.2024. <https://www.verkkouutiset.fi/a/huomioi-nama-ios-aiot-sijoittaa-kryptovaluuttaan/>

Kullas, E. & Myllyoja, N. 2014. Nainen ja rikastumisen taito: kirja sijoittamisesta, vaurastumisesta ja naiseudesta. E-kirja Turun ammattikorkeakoulun Finna-kirjapalvelussa. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 25.1.2024.

<https://turkuamk.finna.fi/Search/Results?lookfor=kullas+myllyoja+2014&type=AllFields&filter%5B%5D=%7Eformat%3A%22%2FBook%2FeBook%2F%22&hiddenFilters%5B%5D=%23%3A%22%28building%3A0%2FTUAMK%2F%29%22&limit=20&sort=relevance%2Cid+asc>

Kuparinen, J. 2020. 2 sijoittajaa paljastaa: näihin osakkeisiin sijoitin pohjakosketuksen aikana. Ilta-Sanomat. Taloussanomat. Viitattu 15.5.2024. <https://www.is.fi/taloussanomat/oma-raha/art-2000006617034.html>

Kuutti, W. 2017. Kryptovaluutat ja lohkoketjut, mahdollisuus vai uhka? Kuutti International Oy.

KvantiMOTV. Päivitetty 2010. Kyselylomakkeen laatiminen. Viitattu 29.4.2024. <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>

Lehtola, J. 2023. Yhä useampi asuntovelallinen on hakeutunut talous- ja velkaneuvonnan asiakkaaksi - kasvaneet elinkustannukset ja korot laittavat keskituloisetkin ahtaalle. Yle. Viitattu 2.2.2024. <https://yle.fi/a/74-20021100>

Leppänen, N. 2022. Mitä inflaatio tarkoittaa ja mistä se johtuu? Tämä inflaatiosta kannattaa tietää nyt. OP Media. Viitattu 6.3.2024. <https://www.op-media.fi/talous/mita-inflaatio-tarκοittaa-ja-mista-se-johtuu/>

Lindholm, P. 2022. Kansankapitalismin nousubuumi pysähtyi sotaan - osakesijoittajien määrä jumahti paikalleen valtavan nousun jälkeen. Yle. Viitattu 6.3.2024. <https://yle.fi/a/3-12628097>

Myllyoja, N. & Kullas, E. 2010. Mitä jokaisen kotiäidin (ja muidenkin naisten) tulee tietää sijoittamisesta. Helsinki: Talentum. E-kirja Turun ammattikorkeakoulun Finna-kirjapalvelussa. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 28.4.2024. https://turkuamk.finna.fi/Record/turkuamk_electronic.995029797205970?sid=4706756945

Northcrypto. 2024. Mitä ovat kryptovaluutat? Viitattu 17.3.2024. <https://www.northcrypto.com/fi/about/cryptocurrency>

Northcrypto. 2024. Mikä on lohkoketju? Viitattu 17.3.2024.

<https://www.northcrypto.com/fi/about/blockchain>

Pesonen, M. 2011. Säästäjästä sijoittajaksi: jokamiehen sijoitusopas. WSOYpro Oy.

Puttonen, V. & Repo, E. 2011. Miten sijoitan rahastoihin. 5., uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Pörssisäätiö. 2024. Näin ostat osakkeita. Viitattu 19.3.2024.

<https://www.porssisaatio.fi/opi-sijoittamaan/sijoituskoulu/nain-ostat-osakkeita/>

Ranta-aho, H. 2021. Mistä sijoittajalle paras suoja, kun inflaatio uhkaa?

Taloustaito. Viitattu 5.5.2024. <https://www.taloustaito.fi/Rahat/mista-sijoittajalle-paras-suoja-kun-inflaatio-uhkaa/>

Sammalisto, S & Asunmaa, A. 2021. Viisas pääsee vähemmällä taloudessakin. E-kirja Turun ammattikorkeakoulun Finna-kirjapalvelussa. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 3.2.2024.

https://turkuamk.finna.fi/Record/turkuamk_electronic.995636606605970?sid=3859524899

Sapkota, N. 2022. Arvioi ainakin nämä 13 riskiä sijoittaessasi kryptovaluuttoihin. Vaasan yliopisto. Uutishuone. Viitattu 5.5.2024.

<https://www.uwasa.fi/fi/uutishuone/uutiset/arvioi-ainakin-nama-13-riskia-sijoittaessasi-kryptovaluuttoihin>

Sullström, H.; Pietarinen, E. & Martti, E. 2018. Testaa Ylen sijoituslaskurilla, miten sinun kannattaisi säästää – bloggaaja Natalia Salmela kokeili: ”Tsiisus alkaa säästää heti”. Yle. Viitattu 27.1.2024. <https://yle.fi/a/3-10434328>

Thurén, J. 2018. Kaikki rahasta – Näin säästin kymppitonnin vuodessa. Helsinki: Gummerus Kustannus Oy.

Tilastokeskus. 2022. Inflaatio kiihtyy edelleen Suomessa - ja globaalisti. Viitattu 15.5.2024. <https://stat.fi/uutinen/Inflaatio-kiihtyy-edelleen-Suomessa-ja-globaalisti>

Verohallinto. 2024. Maksa vero sijoituksista. Viitattu 28.4.2024.

<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/maksa-vero-sijoituksista/>

Kyselylomake

Inflaation vaikutus yksityishenkilön säästämiseen ja sijoittamiseen

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää inflaation vaikutusta yksityishenkilön säästämiseen ja sijoittamiseen. Kyselyyn vastataan täysin anonymisti eli yksittäisiä vastaajia ei voi tunnistaa vastauksista. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 5 minuuttia. Kysymyksiä on 9, joista viimeinen on avoin kysymys. Vastaa kyselyyn 1.4.2024 mennessä.

Sijoitatko/Säästätkö?

- Kyllä
 En

Millainen sijoittajatyyppi olet?

- Tavoittelen tuottoa, mutta en halua ottaa riskiä
 Haluan ottaa pientä riskiä, mutta maltillisesti
 Tavoittelen parempaa tuottoa ja hyväksyn kohtuullisen riskin
 Minulle riskiä tärkeämpää on korkea tuotto sijoituksistani

Oletko hajauttanut sijoituksiasi suojataksesi sijoituksiasi inflaatiolta?

- Kyllä
 En

Oletko muuttanut sijoitussuunnitelmaasi inflaation vaikutuksesta?

- Kyllä
 En

Mikä on/Mikä ovat sijoituskohteesi? (Voi valita useamman)

- Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset (esim. määräaikainen tili)
 Joukkolainat
 Osakkeet
 Kiinteistöt
 Johdannaiset (esim. optiot)

- Vakuutussidonnaiset sijoituskohteet (esim. eläkevakuutus)
  - Rahastosijoittaminen
  - Kryptovaluutat
  - Muu sijoituskohde? Mikä?
-

Mikä on sijoittamisen tavoite? (Voi valita useamman)

- tavoite auttaa lapsia esim. oman asunnon ostamisessa
  - oman yrityksen perustaminen
  - säästetyn rahan lahjoittaminen hyvään tarkoitukseen
  - varhennetun eläköitymisen jälkeen unelman toteuttaminen, esim. matkustelu
  - tavoite tehdä lyhennettyä työaikaa ennen eläköitymistä
  - tavoitteena turvata talous yllättäviltä menoilta
  - uutta taloa varten
  - Jokin muu tavoite?
-

Muuttuiko sijoituskäyttäytymisesi Covid-19-pandemian aikana? (Jos vastasit kyllä, kerro millä tavoin muuttui)

- Ei
  - Kyllä
-

Vaikkotiko Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan sijoituskäyttäytymiseesi? (Jos vastasit kyllä, kerro millä tavoin vaikutti)

- Ei
  - Kyllä
-

Millä tavoin inflaatio on vaikuttanut sijoituskäyttäytymiseesi/säästämiseesi? (Kerro vapaasti omin sanoin)